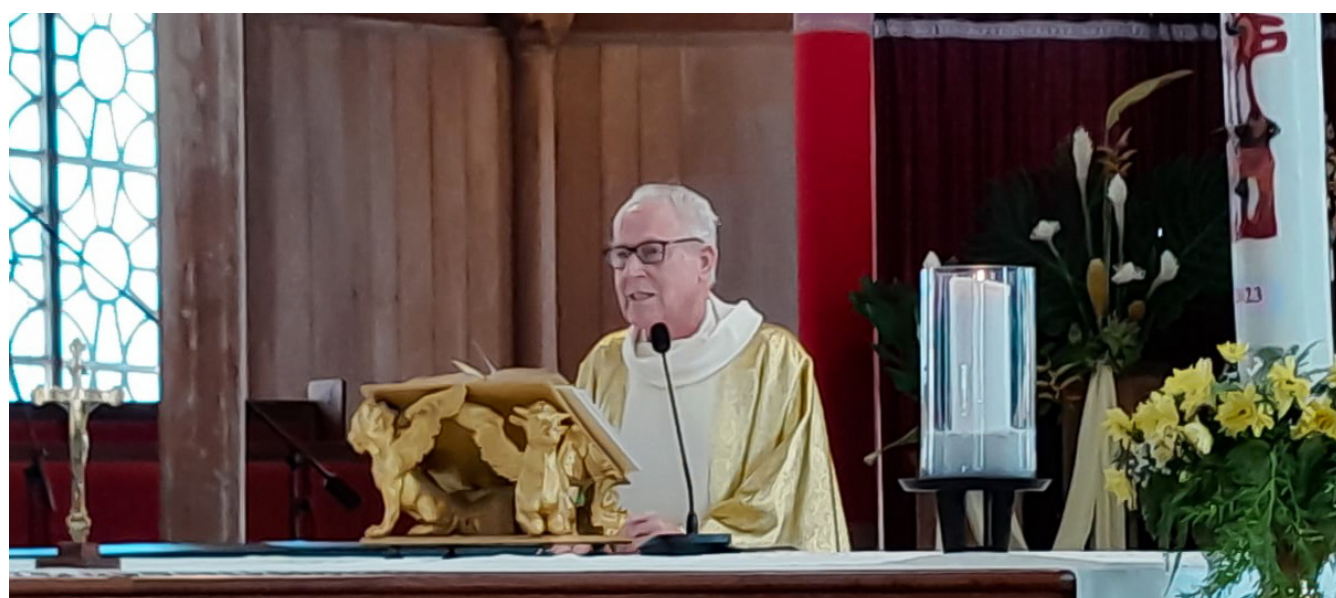

Pater Toon 80 jaar; 50 jaar priester

Homilie (ingekort) van Pater Esteban Kross

Een man van: hoop, mildheid en solidariteit.

Deze drie sleutelwoorden wil ik overwegen op de eerste plaats aan de hand van de betekenis van Pasen, de verrijzenis van Jezus, en dan ook aan de hand van het prachtige jubileum van pater Toon: zijn 80e verjaardag en 50 jaar priesterschap.

Onze bisschop heeft in zijn paasboodschap ons op inspirerende wijze opgeroepen om de vele vormen van fatalisme en doemdenken te herkennen als vormen van denken en met elkaar spreken die ons verlammen, die ons alleen nog het slechte doen zien, die ons passief maken en negatief. Daar plaatste de bisschop tegenover geloof en hoop.

Pater Toon is een heel fijn voorbeeld van juist dit: het leven vanuit het geloof in de God van hoop, in de God die met mildheid met ons mensen omgaat en uit menselijke chaos steeds weer naar wegen zoekt van nieuw leven, van orde en toekomst, een God die ons daarbij oproept tot mildheid en solidariteit. Hij had al tijdens zijn priesterstudie het diepe verlangen opgevat om zich als priester in te gaan zetten voor de concrete ontplooiing van mensen. Daartoe had hij naast de theologische vakken ook extra studievakken gevolgd die hem zouden toerusten in landbouwvaardigheden en andere inzichten over hoe je de ontwikkeling van de mensen van het binnenland samen met hen kunt stimuleren. Zo heeft hij zich in Suriname als jonge missionaris met grote toewijding maar ook met grote hartelijkheid en liefde voor Suriname, ingezet voor de bewoners van het binnenland. Hij koesterde het gesprek en de dialoog, zodat het niet een beslissen zou zijn vóór hen, maar altijd een samen identificeren waar de noden van de

mensen van het binnenland liggen, samen met hen nadenken over concrete initiatieven die hun menselijke ontwikkeling zouden bevorderen, en dan zowel op religieus gelovig vlak, als ook economisch, maatschappelijk, op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg, en de gemeenschapsversterking van de dorpen en de gezinnen. Daarom dat pater Toon vanaf het begin al nauw betrokken was met de Pater Ahlbrink Stichting, de PAS. Hij was een bezielde deel van de PAS-familie en vond in de context van de PAS en de boslandpastores de juiste omgeving om hoop, mildheid en solidariteit waar te maken in het binnenland, en natuurlijk ook in de rest van Suriname.

Hierbij moet natuurlijk ook de naam genoemd worden van Zr. Egno Monk, met wie hij vooral de vorming, de toerusting en de voortgaande begeleiding en bemoediging oppakte van de pastorale leiders van het binnenland, de catechisten. De pastorale leiders zijn die prachtige mannen en vrouwen in de katholieke gemeenschappen van het binnenland, die zelf leven vanuit het geloof en de onverwoestbare hoop.

In de context van zijn werk in het binnenland en zijn grote betrokkenheid met de binnenlandsbewoners, heeft pater Toon in de moeilijke jaren van het militair regime en de binnenlandse oorlog een reeks bedreigende situaties meegemaakt, of uit eerste hand van gehoord, die te maken hadden met ernstige schendingen van mensenrechten en onrecht. Daar vond pater Toon een extra roeping: om met de moed van de Bijbelse profeten, en hun geloof in Gods nabijheid in hun leven, te spreken over deze ernstige vormen van

schendingen van mensenrechten, van levens die voortijdig door bruto geweld ten onder gingen en te spreken over zaken die voor de ontwikkeling van Suriname niet verzwegen mogen worden. Daarbij sprak hij altijd met mildheid: niet op de eerste plaats over de persoon van de daders, maar over de feiten van wat er gebeurd was. Hij zei daarbij steeds weer: "Als wat ik hier vandaag genoemd heb, niet zou kloppen of delen ervan niet waar zijn of niet zo gebeurd zouden zijn, laten mensen dat dan naar voren brengen en deze feiten weerleggen". Dat is -naar mijn weten- nooit gebeurd. Betrokkenen wisten dat het waar was wat pater Toon naar voren had gebracht. Maar toch ging het hem niet daarom: het ging hem om Suriname, om het heropbouwen van een goede samenleving, en daarbij waren de fundamenteën van recht, oprechtheid, en ware solidariteit voor pater Toon cruciaal. En daar voelde hij zich geroepen om daartoe deze bijdragen te leveren. En daarom heeft pater Toon tijdens de binnenlandse oorlog, met gevaar voor eigen leven, zich enorm ingezet voor het bereiken van een vredesakkoord, om daarmee een einde te brengen aan een heilloze, gewelddadige en destructieve tijd voor onze Surinaamse maatschappij. En zo zou ik vandaag pater Toon echt willen noemen: een mens van hoop, mildheid en solidariteit.

Proficiaat Pater Toon te Dorsthorst

Mededelingen Bisdom

Mgr. Choennie is donderdag vertrokken naar Belem voor de bisschopswijding van Mgr. Paolo Andreoli. Mgr. Andreoli is al eerder op bezoek geweest in Suriname. Hij is de dichtstbijzijnde bisschop in Brazilië vandaar dat wij goede contacten met hem en zijn bisdom willen onderhouden.

HIER ZOU

UW ADVERTENTIE

KUNNEN STAAN

Wilt u via Omhoog adverteren?
Stuur ons dan een mailtje
en wij sturen u een brochure:

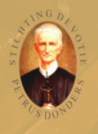
omhoog@bisdomparamaribo.org
omhoog@gmail.com

Lof ter ere van Zalige Petrus Donders
met aanbidding van het Heilig Sacrament

Donderdag 27 april 2023
Kathedrale Basiliek
Aanvang 18.00 u.

U bent van harte welkom

Betaalde grafrustverlenging

Middels dit schrijven brengen wij het volgende onder uw aandacht.
In het verleden hebben nabestaanden middels bankovermakingen de grafrust verlenging betaald. In niet alle gevallen is destijds ook duidelijk aangegeven voor welke overledene de betaling was bestemd.
Het kan zijn dat het niet vermeld is of dat bij overmaking tussen verschillende banken de omschrijving niet is meegestuurd.
Wij vragen alle nabestaanden die middels bankovermaking hebben betaald, contact met ons op te nemen.

U kunt als goede voorbereiding alvast de volgende zaken op een rij zetten:
het overgemaakte bedrag
de datum van overmaking
de bank van waaruit is overgemaakt
naam overledene en periode grafrustverlenging

Bovenstaande zal ons helpen bij het identificeren van de overmaking en koppelen aan de juiste overledene.

Wij danken u voor uw medewerking.

Nieuws Breaks

Het laatste nieuws, lokaal en internationaal

MAANDAG T/M VRIJDAG

NIEUWSBREAKS: 7:00 AM - 9:00 AM - 11:00 AM - 14:00 PM - 16:00 PM
HET SAMENGEVAT NIEUWS VAN DE DAG: 19:00 PM
SRANAN TORI: 18:30 PM

ZATERDAG EN ZONDAG

NIEUWSBREAK: 10:00 AM - 16:00 PM

Tune In:
95.9 FM

www.immanuelr.com

OMHOOG

Wijzer in geloof en leven

Wilt u graag Omhoog elke week blijven ontvangen?

Help ons en doneer!

Uw bijdrage kunt u storten op rek.nr.
10.35.169 t.n.v. R.K. Bisdom
met vermelding: DONATIE OMHOOG

Onze hartelijke dank aan degenen die reeds bijdragen.
Elke bijdrage is van harte welkom!

Europa Bedevaart Tour

14 t/m 28 juni 2023

Busreis door Europa en bedevaart naar Fatima, Santiago de Compostela en Lourdes

Tour inclusief:

- ✓ Busreis vanuit Nederland
- ✓ Gids
- ✓ Hotel
- ✓ Transport

Niet inbegrepen:

- ✓ Vliegpreis Parbo-A'dam

Prijs
€1.364
p/pers.

Aanmeldingen via: marilyntsie@gmail.com of WhatsApp: 8571350

Volledig vrijgesteld begrafenis Heilig Verbond

Middels dit schrijven brengen wij het volgende onder uw aandacht.

Wij vragen alle volledig vrijgestelden van het Heilig Verbond, contact met ons op te nemen i.v.m. mededelingen omtrent de toegekende waarde van de uitvaart of pakket.

U kunt als goede voorbereiding alvast de volgende zaken op een rij zetten:
De namen van de volledig vrijgestelden met geboorte datum en bewijs van vrijstelling (kaart voor vrijgestelde leden)

Wij danken u voor uw medewerking.

Volledig vooruitbetaalde begrafenis

Middels dit schrijven brengen wij het volgende onder uw aandacht.
Wij vragen alle personen (rechthebbenden) die een volledig vooruitbetaalde uitvaart hebben afgesloten, contact met ons op te nemen.

U kunt als goede voorbereiding alvast de volgende zaken op een rij zetten:
De namen van de rechthebbenden met geboorte datum en betaalbewijs.

Wij danken u voor uw medewerking.

Commentaar op de Lezingen van de 2e Zondag van Pasen/ Feest van de Goddelijke Barmhartigheid

Achtergrond van de eerste lezing (Handelingen der Apostelen 2: 42-47)

Handelingen der Apostelen is rond het jaar 62 n.Chr. geschreven door Lukas, de auteur van het derde evangelie. Lukas was al enkele jaren een van de trouwe medewerkers geweest van de apostel Paulus. Hij was een arts, dus een goed ontwikkelde persoon. Hij had veel aantekeningen gemaakt van zowel de verkondiging over Jezus die hij hoorde van Paulus en anderen, maar ook van de missionaire reizen van Paulus, waarop Lukas hem had begeleid. In de paastijd leest de Kerk in de liturgie als eerste lezing altijd uit dit belangrijke werk, waarin Lukas ons een beeld schetst van de geschiedenis van de jonge Kerk in Jeruzalem en Antiochië, en van de belangrijke rol daarin van de apostelen Petrus en Paulus. De episode van vandaag spreekt over de belangrijkste kenmerken van de jonge Kerkgemeenschap te Jeruzalem. Het geeft ons de grote mate van eenheid, zorg en liefde voor elkaar weer, die er onder de eerste groep Christenen leefden, doordat zij wisten dat Jezus de verrezen Heer met hen was in het gebed, in de Eucharistie en in de verkondiging van het Woord.

Eerste lezing:

Handelingen der Apostelen 2: 42-47

De eerste christenen legden zich ernstig toe op de leer der apostelen, bleven trouw aan het gemeenschappelijk leven en ijverig in het breken van het brood en het gebed. Ontzag beving eenieder, want door de apostelen werden vele wonderbare tekenen verricht. Allen die het geloof hadden aangenomen, waren eensgezind en bezaten alles gemeenschappelijk. Ze waren gewoon hun bezittingen en goederen te verkopen en die onder allen te verdelen naar ieders behoefte. Dagelijks bezochten ze trouw en eensgezind de tempel, braken het brood in een of ander huis, genoten samen hun voedsel in blijdschap en eenvoud van hart, loofden God en stonden bij het hele volk in de gunst. En elke dag bracht de Heer er meer bijeen, die gered zouden worden.

Tussenzang: Psalm 118

BRENGT DANK AAN DE HEER, WANT HIJ IS GENADIG, EINDELOOS IS ZIJN ERBARMEN.

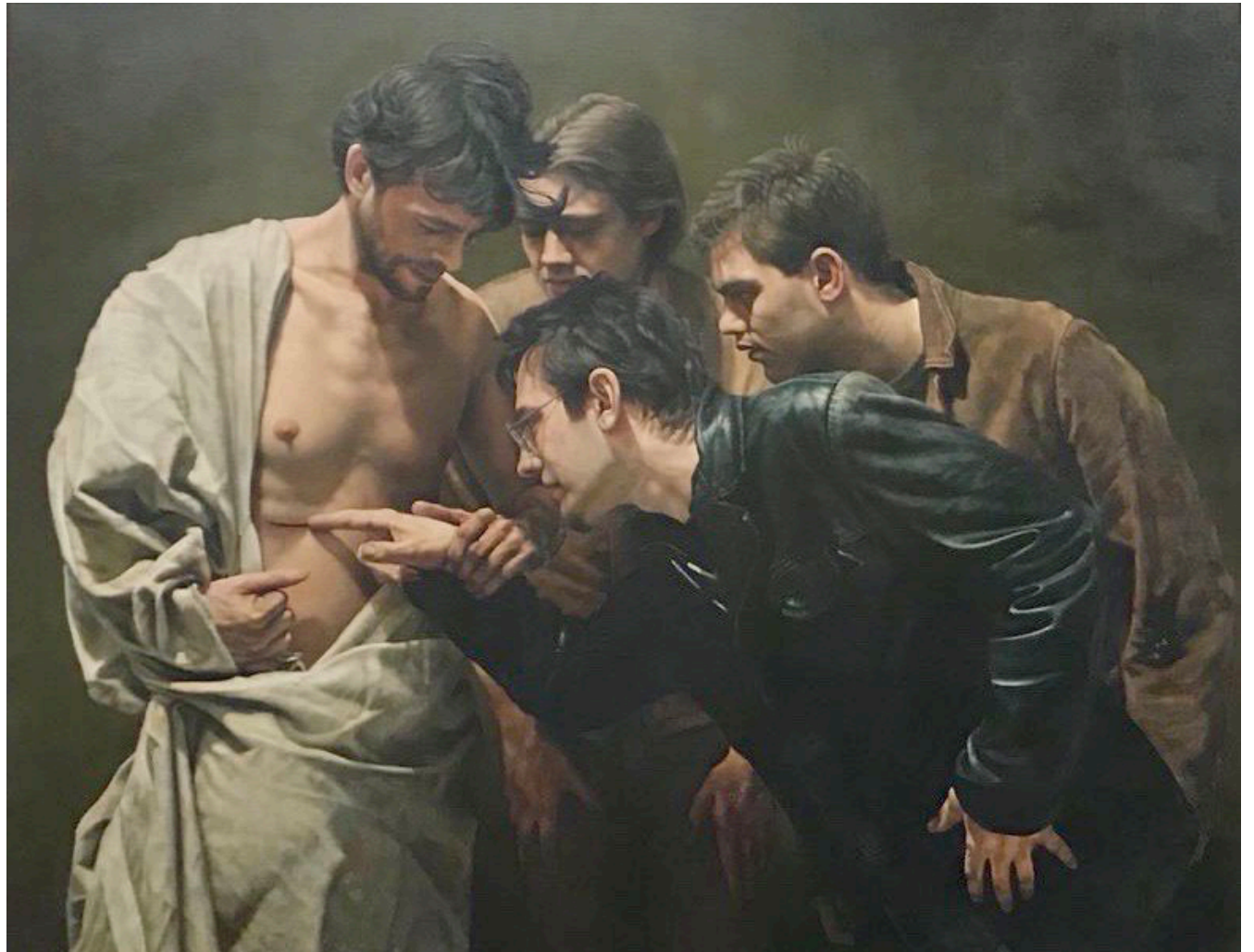
1. *Stammen van Israël, dankt de Heer,
eindeloos is Zijn erbarmen.
Herhaalt het, dienaren van de Heer
eindeloos is Zijn erbarmen.*

2. *De Heer greep in met krachtige hand,
de hand van de Heer was machtig.
Geslagen, getuchtigd heeft mij de Heer,
maar niet ten dode gedoemd.*

3. *De steen die de bouwers hebben versmaad,
die is tot hoeksteen geworden.
Dit is de dag, die de Heer heeft gemaakt,
we zullen hem vieren in blijdschap.*

Achtergrond van de tweede lezing (1 Petrus 1: 3-9)

De eerste brief van Petrus spreekt over de barmhartigheid van de Vader die ons Zijn Zoon schonk als Verlosser der wereld. De brief benadrukt hoe belangrijk het geloof is: ons geloof verbindt ons met de levende Christus en door te geloven in Hem, zullen wij delen in

het goddelijk leven waarvan Hij de drager en Heer is. Door het geloof blijft Christus in ons, worden wij kinderen van de Vader, en leren wij steeds meer wat echte liefde betekent.

Tweede lezing: 1 Petrus 1: 3-9

Dierbaren, gezegend is God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in zijn grote barmhartigheid deed herboren worden tot een leven van hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de dood. Een onvergankelijke, onbederfelijke, onaantastbare erfenis is voor u weggelegd in de hemel. In Gods kracht geborgen door het geloof, wacht gij op het heil, dat al gereed ligt om op het eind van de tijd geopenbaard te worden. Dan zult gij juichen, ook al hebt gij nu, als het zo moet zijn, voor een korte tijd te lijden onder allerlei beproevingen. Maar die zijn nodig om de deugdelijkheid van uw geloof te bewijzen, uw geloof, dat zoveel kostbaarder is dan vergankelijk goud, dat toch ook door vuur gelouterd wordt. Dan zal, wanneer Jezus Christus zich openbaart, lof, heerlijkheid en eer uw deel zijn. Hem hebt gij lief zonder Hem ooit gezien te hebben. In Hem gelooft gij, ofschoon gij Hem ook nu niet ziet. Hoe onuitsprekelijk, hoe hemels zal uw vreugde zijn, als gij het einddoel van uw geloof, uw redding, bereikt.

Achtergrond van de evangelielezing: (Johannes 20: 19-31)

De evangelielezing van deze tweede zondag van Pasen, dat is de achtste dag van Pasen, is altijd genomen uit het Johannesevangelie. Het doel van deze rijke tekst is heel duidelijk aangegeven in de laatste regel, die we hier extra aandacht willen geven om daarmee het luisteren en herlezen van de tekst extra diepgang te geven: “deze [tekenen] zijn opgetekend, opdat gij moogt geloven dat Jezus de Christus [dus de Messias] is, de Zoon van God, en opdat gij door te geloven, moogt leven in Zijn Naam”.

Evangelie: Johannes 20: 19-31

In de avond van die eerste dag van de week, toen de deuren van de verblijfplaats der leerlingen gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: “Vrede zij u.” Na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren vervuld van vreugde toen zij de Heer zagen. Nogmaals zei Jezus tot hen: “Vrede zij u. Zoals de Vader Mij gezonden heeft zo zend Ik u.” Na deze woorden blies Hij over hen en zei: “Ontvangt de heilige Geest. Wier zonden gij vergeeft hun zijn ze vergeven, en wier zonden gij niet vergeeft hun zijn ze niet vergeven.” Tomas, een van de twaalf, ook Didymus genaamd, was echter niet bij hen toen Jezus kwam. De andere leerlingen vertelden hem: “Wij hebben de Heer gezien.” Maar hij antwoordde: “Als ik niet in zijn handen het teken van de nagelen zie, en mijn vinger in de plaats van de nagelen kan steken, en mijn hand in zijn zijde leggen, zal ik het niet geloven.” Acht dagen later waren zijn leerlingen weer in het huis bijeen, en nu was Tomas er bij. Hoewel de deuren gesloten waren kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: “Vrede zij u.” Vervolgens zei Hij tot Tomas: “Kom hier met uw vinger en bezie mijn handen. Steek uw hand uit en leg die in mijn zijde en wees niet langer ongelovig maar gelovig.” Toen riep Tomas uit: “Mijn Heer en mijn God!” Toen zei Jezus tot hem: “Omdat ge Mij gezien hebt gelooft ge? Zalig die niet gezien en toch geloofd hebben.” In het bijzijn van zijn leerlingen heeft Jezus nog vele andere tekenen gedaan welke niet in dit boek zijn opgetekend, maar deze hier zijn opgetekend opdat gij moogt geloven dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat gij door te geloven leven moogt in zijn Naam.

wordt vervolgd op pagina 4

Commentaar op de Lezingen van de 2e Zondag van Pasen/ Feest van de Goddelijke Barmhartigheid

Overweging door Esteban Kross:

Op Beloken Pasen, de zondag na Pasen, viert de Kerk het feest van de Goddelijke barmhartigheid. Want met Pasen vieren we de verrijzenis van Christus, die het levende gelaat is van Gods barmhartigheid. Christus heeft die barmhartigheid telkens weer geopenbaard tijdens Zijn aardse leven: in Zijn opwekking van het enig kind van de weduwe in de stad Naïm en in het genezen van melaatsen die Jezus zo weer een plek gaf in de samenleving. Ook met de genezing van de blindgeborene, waar we vier weken geleden op de vierde zondag van de veertigdagentijd over nadachten, ook toen toonde Jezus Gods barmhartigheid. Maar ook bij het schenken van een nieuwe kans aan een vrouw die betrapt was op overspel en die omstanders wilden stenigen toonde Jezus Gods barmhartigheid: “Ook Ik veroordeel u niet. Ga heen, maar zondig van nu af niet meer”. Voortdurend verlegde Jezus de grenzen om ruimte te maken voor Gods barmhartigheid. Ook vandaag in het evangelie toont Hij Zijn goddelijke barmhartigheid aan de leerlingen die nog hevig schokt waren van de wrede kruisdood van hun Meester. Zij waren bijeengekomen in de bovenzaal, de deur stevig op slot: bang voor hun leven, bang dat de hogepriesters en het sanhedrin opdracht zullen geven om ook hen, net als Jezus, gevangen te laten nemen. Maar ze zullen zeker ook gebukt zijn gegaan onder een groot gevoel van schuld en schaamte, want zij hadden hun Meester in de steek gelaten toen Hij hen het meest nodig had.

Maar toen verscheen de verrezen Heer in hun midden met een boodschap van vrede en barmhartigheid, en met een opdracht tot vergeving: “Shalom, vrede zij u. Ontvangt de Heilige Geest. Wiens zonden gij vergeeft, zullen vergeven zijn, maar wiens zonden gij niet vergeeft, zullen niet vergeven zijn”. Doordat de apostelen de vrede nu zelf mogen ervaren, zelf mogen ervaren vergeven te zijn door Hun verrezen Heer, kunnen zij de wereld met barmhartigheid en vergeving tegemoet treden. Het is de vrede van God de Vader die zij

ontvangen hebben en daarom kunnen zij Gods barmhartigheid en vergeving doorgeven en steeds weer verkondigen.

De aarzeling van Thomas is de aarzeling van ons allen: waarom zouden wij barmhartig zijn voor anderen, als onze Meester dood is, onrechtvaardig gemarteld en ter dood gebracht alsof Hij een ordinaire crimineel was? Thomas staat nog niet open voor de kracht van het geloof. Hij is nog getraumatiseerd door de dood van Christus dat het einde leek te zijn van al zijn verwachtingen dat de tijd van de Messias in Jezus was aangebroken en dat zij daar een belangrijke rol in mochten spelen. Als Thomas dit leed wordt aangedaan waarom zou Hij dan anderen met liefde en verzoening moeten bejegenen?

Door de ontmoeting met de wonden van de verrezen Heer overwint Thomas zijn wrok en zijn ongeloof. Hij ervaart de vrede die boven het lijden uitstijgt. Thomas ziet in zijn verrezen Meester die de wonden draagt van lijden voor ons gedragen het enige antwoord op het onrecht in de wereld: tot in de dood toonde Christus aan het kruis de goddelijke barmhartigheid en heeft Hij de verlossing volbracht. In de vrede van de verrijzenis doorbreekt God de machten van de dood.

Toen Thomas Jezus' wonden werkelijk zag, beseftte hij dat er geen overwinning is zonder strijd, dat de weg van de overwinning wezenlijk loopt via de strijd: de strijd van Gods zelf-ontleding in lijden en dood. In het bestaan dat beheerst wordt door duisternis en onrecht, door zonde en boosheid, waar hebzucht, onverschilligheid en al die andere uitingen van het kwaad heersen, daar ging Jezus tot het uiterste toe de weg van de graankorrel die in de aarde viel en stierf. Het kruis was de goddelijke barmhartigheid, was Gods diepste betrokkenheid op de wereld en Zijn weg van verlossing en verzoening.

“Vrede zij met u. Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend ik u”. De verrezen Heer geeft Zijn apostelen Zijn eigen zending van

barmhartigheid door. Heel het wezen van Christus is doortrokken van barmhartigheid: reeds vóór Hij mens werd in de schoot van moeder Maria. De Heilige Drievuldigheid: Vader, Zoon en heilige Geest, is een dynamiek van barmhartigheid die naar de wereld uitgaat. De zending van de Zoon om de barmhartigheid van de Vader in deze wereld concreet een gezicht te geven, wordt door de heilige Geest aan ons doorgeven om op onze beurt concrete gebaren van barmhartigheid te stellen. Spreken over de drieëne God kan slechts geloofwaardig zijn wanneer het gepaard gaat met daden van barmhartigheid.

Zo hoorden we in de eerste lezing dat de apostelen tezamen met de gelovigen van de jonge Kerk te Jeruzalem, op de eerste plaats deze barmhartigheid zichtbaar maakten in hun onderlinge verhoudingen: één van hart en één van ziel en alles gemeenschappelijk, zoals we lezen in hoofdstuk 2 van de Handelingen der Apostelen. Deze oorspronkelijke levenshouding, doortrokken van concrete barmhartigheid en solidariteit, is in de afgelopen 2000 jaar het fundament en de inspiratiebron geworden van allerlei religieuze groepen, kloosters en vernieuwingsbewegingen in de Kerk. We kunnen daar nog steeds veel van leren. Al zijn wij geen kloostergemeenschap, wij kunnen wel onze gemeenschappelijke basis koesteren. Die basis is niet gelegen in onze opvattingen, onze meningen en onze gebruiken, maar deze gemeenschappelijke basis is gelegen in de barmhartigheid van God die ons door Jezus geschonken is. Vanuit Zijn Heilige Geest willen wij mensen van barmhartigheid zijn in deze wereld. “Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend ik u”: we zijn geroepen om in onze concrete manier van met elkaar omgaan een alternatief en inspiratie te bieden voor de verharde wereld. Als geloofsgemeenschap moeten we een beetje anders zijn, moeten we kunnen we tonen dat het anders kan. Als barmhartigheid de toon zet in onze omgang met elkaar en als we elkaar steeds weer vergeving durven vragen wanneer dit misgaat, zal Gods Geest van barmhartigheid in ons wonen en ons de weg wijzen. Laten we op deze zondag van de goddelijke barmhartigheid bijzonder mediteren op de enorme innerlijke kracht van de barmhartigheid en ons toewijden aan die bijzondere opdracht tot barmhartigheid.

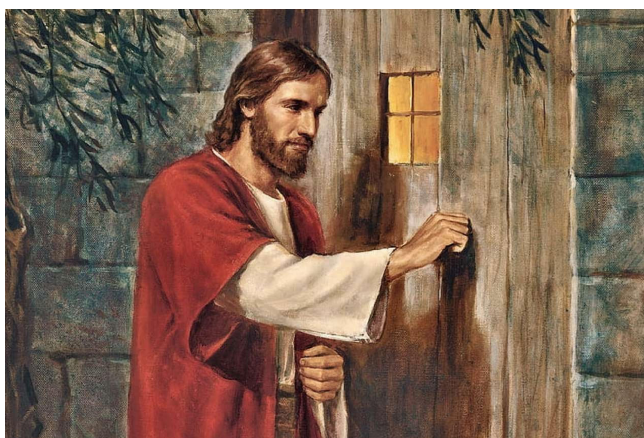
...DE DEUR ZONDER KLINK...

Een aantal jaren geleden, werd er ergens in de Dordogne in Frankrijk een schilderij onthuld. Hierop stond een Jezus-figuur afgebeeld die voor een deur stond en op de deur klopte. De mensen die het schilderij zagen vonden het erg mooi geschilderd. Een kunstwerk zeiden ze! Toen merkte een aandachtige toeschouwer iets bijzonders op. Hij ging naar de kunstenaar die het schilderij gemaakt had en zei:

Ik vind Uw schilderij heel mooi, maar volgens mij bent U iets vergeten. Wat ben ik dan vergeten, vroeg de kunstenaar? Volgens mij is de deur volledig.

De toeschouwer keek weer naar het schilderij en zei: De deur waarop Jezus klopt heeft geen klink. Hoe kan Jezus dan naar binnen gaan?

De kunstenaar antwoordde: Die deur is de deur van ons hart. Ze kan alleen maar van

binnen uit opengemaakt worden! Jezus gaat alleen maar naar binnen als de deur open gemaakt wordt door de ‘eigenaar’.

Hij gaat niet zo maar naar binnen.... HIJ MOET WELKOM ZIJN!

Ptr. M. Noordermeer O.M.I.

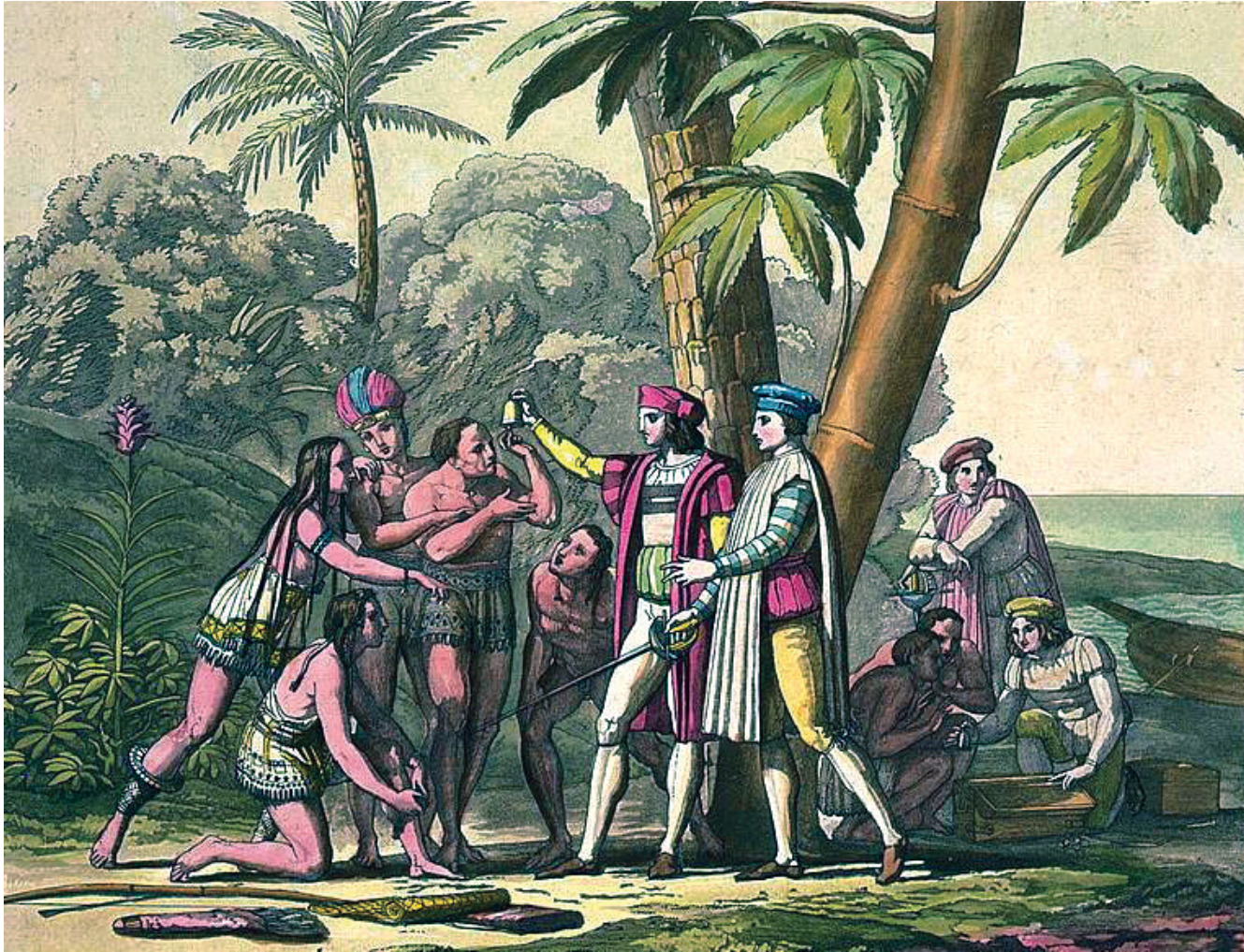
...GECOMPLICEERD...

Er was eens ergens een klusje te doen en ALLEN waren ervan overtuigd dat IEMAND het zou doen. IEDEREEN kon het doen, maar NIEMAND wilde het doen. IEDEREEN werd kwaad omdat het IEMAND's taak was het te doen. ALLEN dachten dat IEMAND het zou doen maar IEDEREEN realiseerde zich dat NIEMAND het wilde doen. Tenslotte beschuldigde IEDEREEN IEMAND terwijl NIEMAND deed wat ze met zijn ALLEN hadden kunnen doen.

Ptr. M. Noordermeer O.M.I.

Over de ‘ontdekkingsdoctrine’

Gezamenlijke verklaring van de Dicasterie voor Cultuur en Onderwijs en de Dicasterie ter Bevordering van Integrale Menselijke Ontwikkeling – 30 maart 2023

1. Trouw aan het van Christus ontvangen mandaat streeft de Katholieke Kerk naar het bevorderen van universele broederschap en respect voor de waardigheid van ieder mens.

2. Daarom hebben de Pausen in de loop van de geschiedenis daden van geweld, onderdrukking, sociaal onrecht en slavernij veroordeeld, ook die welke tegen inheemse volkeren zijn begaan. Er zijn ook talrijke voorbeelden geweest van bisschoppen, priesters, vrouwelijke en mannelijke religieuzen en leken die hun leven gaven ter verdediging van de waardigheid van die volkeren.

3. Tegelijkertijd vereist respect voor de feiten van de geschiedenis een erkenning van de menselijke zwakheid en het falen van de leerlingen van Christus in elke generatie. Veel christenen hebben slechte daden begaan tegen inheemse volkeren, waarvoor recente Pausen herhaaldelijk vergiffenis hebben gevraagd.

4. In onze tijd heeft een hernieuwde dialoog met inheemse volkeren, vooral met hen die het katholieke geloof belijden, de Kerk geholpen hun waarden en culturen beter te begrijpen. Met hun hulp is de Kerk zich meer bewust geworden van hun lijden, vroeger en nu, als gevolg van de onteigening van hun land, dat zij beschouwen als een heilig geschenk van God en hun voorouders, en van het beleid van gedwongen assimilatie, bevorderd door de toenmalige regeringsautoriteiten, bedoeld om hun inheemse culturen uit te roeien. Zoals Paus Franciscus heeft benadrukt, vormt hun lijden een krachtige oproep om de kolonisatiementaliteit los te laten en met hen zij aan zij te gaan, in wederzijds respect en dialoog, met erkenning van de rechten en culturele waarden van alle individuen en volkeren. In dit verband zet de Kerk zich

in om inheemse volkeren te begeleiden en inspanningen te bevorderen die gericht zijn op het bevorderen van verzoening en genezing.

5. Het is in deze context van luisteren naar inheemse volkeren dat de Kerk het belang heeft gehoord van het aanpakken van het concept dat de ‘ontdekkingsdoctrine’ wordt genoemd. Het juridische concept van ‘ontdekking’ werd vanaf de zestiende eeuw door koloniale machten bediscussieerd en kwam met name tot uitdrukking in de negentiende-eeuwse jurisprudentie van rechtbanken in verscheidene landen, volgens welke de ontdekking van een land door kolonisten een exclusief recht verleende om, hetzij door aankoop of verovering, de titel of het bezit van dat land door inheemse volkeren uit te wissen. Sommige geleerden hebben betoogd dat de basis van voornoemde ‘doctrine’ te vinden is in verschillende pauselijke documenten, zoals de bullen *Dum Diversas* (1452), *Romanus Pontifex* (1455) en *Inter Caetera* (1493).

6. De ‘ontdekkingsdoctrine’ maakt geen deel uit van de leer van de Katholieke Kerk. Historisch onderzoek toont duidelijk aan dat de betreffende pauselijke documenten, geschreven in een specifieke historische periode en gekoppeld aan politieke kwesties, nooit zijn beschouwd als uitdrukkingen van het katholieke geloof. Tegelijkertijd erkent de Kerk dat deze pauselijke bullen de gelijke waardigheid en rechten van inheemse volkeren niet adequaat weerspiegelden. De Kerk weet ook dat de inhoud van deze documenten voor politieke doeleinden werd gemanipuleerd door concurrerende koloniale machten om immorele handelingen tegen inheemse volkeren te rechtvaardigen, die soms werden uitgevoerd zonder verzet van de kerkelijke autoriteiten. Het is niet meer dan rechtvaardig om deze fouten te erkennen, de verschrikkelijke

gevolgen van het assimilatiebeleid en de pijn die de inheemse volkeren hebben geleden te erkennen en om vergiffenis te vragen. Bovendien heeft Paus Franciscus aangespoord: "Nooit meer mag de christelijke gemeenschap zich laten besmetten door het idee dat de ene cultuur superieur is aan de andere, of dat het legitiem is om manieren toe te passen om anderen te dwingen."

7. In niet mis te verstane bewoordingen houdt het leergezag van de Kerk vast aan het respect dat ieder mens toekomt. De Katholieke Kerk verwerpt daarom die concepten die de inherente mensenrechten van inheemse volkeren niet erkennen, met inbegrip van wat bekend is geworden als de juridische en politieke ‘ontdekkingsdoctrine’.

8. Talrijke en herhaalde verklaringen van de Kerk en de Pausen bevestigen de rechten van inheemse volkeren. Zo schreef paus Paulus III in 1537 in de bul *Sublimus Deus*: "Wij bepalen en verklaren [...] dat [...] de genoemde Indianen en alle andere mensen die later door christenen ontdekt worden, in geen geval van hun vrijheid of het bezit van hun eigendom beroofd mogen worden, ook al staan zij buiten het christelijk geloof; en dat zij vrij en rechtmatig hun vrijheid en het bezit van hun eigendom mogen en moeten genieten; noch mogen zij op enigerlei wijze tot slaaf gemaakt worden; mocht het tegendeel gebeuren, dan zal het nietig zijn en geen effect hebben."

9. Meer recentelijk heeft de solidariteit van de Kerk met inheemse volkeren geleid tot de krachtige steun van de Heilige Stoel voor de beginselen van de Verklaring van de Verenigde Naties over de rechten van inheemse volkeren. De tenuitvoerlegging van die beginselen zou de levensomstandigheden van de inheemse volkeren verbeteren en bijdragen tot de bescherming van hun rechten, alsook hun ontwikkeling vergemakkelijken op een wijze die hun identiteit, taal en cultuur eerbiedigt.

Inzegening St. Franciscus Xaverius kerk te Paradise, Nickerie.

EEN BIJZONDERE ZONDAG

1= De Zondag na het Hoogfeest van Pasen wordt ‘Beloken Pasen’ genoemd. De Paasweek wordt dan officieel afgesloten, beloken. Dit woord is afkomstig van het Surinaamse woord ‘beluiken’. Vele plantagehuizen waren vroeger van luiken voorzien. De vroegere huizen op de plantages -en hier en daar ook nog wel in de stad- hadden luiken die werden in de avond gesloten om de muskieten buiten te houden en soms ook overdag om de hitte van de zon buiten te houden. Het ging vooral om de padi die in de schuren te drogen lagen geen last zouden hebben van de vochtige koude avondlucht. Als de luiken gesloten waren dan was het huis BELOKEN, afgesloten, besloten. ’s Morgens werden de luiken weer geopend en werd het huis dus weer ONTLOKEN! Zo wordt op de Zondag na Pasen, de 8e dag, het octaafdag van Pasen, de Paasweek, afgesloten, met een bijzondere plechtigheid die wij “DOMINICA IN ALBIS” noemen.

2= De Zondag na het Hoogfeest van Pasen werd vroeger ook genoemd ‘Dominica in Albis’ (deponendis) Het woord deponendis heb ik tussen haakjes gezet omdat dit woord in de loop der eeuwen is weggelaten vanwege de lange titel. Het was de Zondag waarop alle gedoopten hun witte klederen konden afleggen, uitdoen, “deponeren”. Ze hadden een hele week lang -8 dagen lang- rond mogen lopen in hun witte gewaden. (Vergeet niet dat de priester als gewaad voor de liturgische dienst ook een witte albe draagt.) Vaak waren de dopelingen trots om te laten zien dat ze gedoopt waren en trots rond liepen in hun witte gewaden. Op de 8e dag werden ze weer bij elkaar geroepen en mocht ze officieel hun gewaad uittrekken en zo als gedoopte christen tussen de andere gedoopten opgenomen worden in die gemeenschap. De officiële titel -vertaald- betekent “**DE ZONDAG WAAROP DE GEDOOPTEN VAN DE PAASNACHT HUN WITTE DOOPKLEREN MOETEN AFLEGGEN, DEPONEREN!**”

3= Het is ook de Zondag van de zgn. ‘ONGELOVIGE THOMAS’. Wij hebben hem die naam gegeven, maar Thomas was echt niet zo ongelovig als wij hem met die naam aanspreken. Geloven betekent gemeenschap hebben met God, Hem erkennen, in de gemeenschap blijven met Hem en met allen die in Hem geloven. Zo is Thomas altijd in contact gebleven met de groep. Misschien was hij even de weg kwijt na alle gebeurtenissen vanaf de Hof van Olijven en wat er allemaal daarna is gebeurd!. Hij had het principe “eerst zien en dan geloven!” Maar hij is Hem altijd blijven zoeken. Dat is wezenlijk voor een Christen... “op zoek gaan naar Hem, is de basis van ons geloof!” Hij wil niet geloven dat Jezus is verrezen voordat hij Hem ziet. Daarom zal Jezus tegen Thomas zeggen: “Zalig zij die niet zien en toch geloven. En hierbij krijgen wij allemaal een pluimpje. Wij hebben Jezus nooit gezien en toch geloven we in Hem.

4= Deze Zondag is door Paus Johannes Paulus II ook uitgeroepen tot de Zondag van de WARMHARTIGHEID van God, bgv de Heiligverklaring van de Poolse Zuster Maria Faustina op 30 April 2000. Met behoud van alle gebeden, lezingen en feesten van die Zondag vieren wij de WARMHARTIGHEID VAN GOD. ...”Op deze Zondag wordt in de liturgie, en vooral in de Eucharistie, de Goddelijke Warmhartigheid gevierd, waarmee God in Zijn goedheid Zijn Eniggeboren Zoon als Verlosser heeft geschonken, opdat door het Paasmysterie

Het voorbeeld van Vasco Fung

Oftewel: de adelstand heeft verplichtingen...

Het heeft maar een jaar geduurd dat we elkaar op de St. Paulusschool hebben gekend, Vasco en ik. Een slanke ietwat verlegen en bescheiden Chinese jongen, wiens ouders een winkel hadden aan de Steenbakkerijstraat, toen, in 1957. En hoewel ik niet tot zijn inner circle behoorde – andere buurt, ‘hogere’ stand (zeker in financieel opzicht), een IQ dat hem met kop en schouders deed uitsteken boven de rest: de man was gewoon altijd de beste van de klas! – is hij me altijd bij gebleven. Bescheiden, verlegen lachend, stond hij altijd klaar z’n minder snelle broeders een handje te helpen als daarom werd gevraagd. Want of het nou de exacte vakken betrof (algebra, meetkunde, natuurkunde) of talen, of zelfs bijbelse geschiedenis, Vasco had ze allemaal onder de knie, en hoe! Die jongen was gewoon razend knap. En had bovendien ouders die zich ’t een en ander konden permitteren. En good looking op de koop toe, zij het iets aan de slanke kant, voor mijn doen dan.

Eenvoudig en bescheiden

Wat vooral is blijven hangen zijn z’n eenvoud en bescheidenheid. Liet zich nooit voorstaan op z’n hoge intelligentie, of het feit dat hij van relatief welgestelde ouders kwam. Die zich niet alleen achter elkaar de AMS konden permitteren voor hun zoon (jongens als Vasco maakten de mulo niet af, maar sprongen van de derde klas via een pittig toelatingsexamen naar de AMS), maar hem ook in ’60 naar Nederland stuurden voor een lange studie aan een universiteit. Het werd pharmacie, apotheker dus, een studie die toen makkelijk acht jaar en langer duurde. Dat hij afstak bij andere soortgenoten (uit andere klassen van de school) die dus eveneens behept waren met een hoog IQ en een soortgelijke achtergrond is me ook bijgebleven. Jongens die ’t liefst omgingen met collega’s uit ’t eigen milieu niet alleen, maar die ook wilden weten dat ze meer dan gemiddeld begaafd waren. En zeker niet ‘in de rij’ stonden om hun minder fortuinlijke klasgenoten van dienst te zijn. Juist daarom is Vasco in mijn herinnering blijven hangen als een voorbeeld van hoe wij mensen die in veel opzichten meer kregen (en nog steeds krijgen!) dan de rest ons zouden moeten opstellen. Alsof Vasco, misschien onbewust, zich terdege rekenschap gaf van zijn bevoorrechte positie. Alsof hij wist dat je zorgzame en liefdevolle ouders niet koopt, maar dat ze je geschonken worden. Dat je een hoog IQ niet even ergens

kan halen, maar dat ook dat een geschenk was van een machtige Oppergeest. Je krijgt het ‘gereedschap’ bij de geboorte mee, no big deal. Wat wel degelijk telt is dat je als ontvanger er alles uithaalt, dat je leert woekeren met je talenten en dat je anderen laat delen in wat je in zo ruime mate cadeau kreeg. En ook in dat heel belangrijk opzicht was deze Chinees niet te passeren. Noblesse oblige, adel verplicht, er zijn verplichtingen die inherent zijn aan de adelstand. En naderhand bleek dat dat zo was gebleven. Kort na z’n overlijden op 64-jarige leeftijd in Nederland sprak ik met één van Vasco’s zwagers hierover, over hoe ik hem gekend had bijna vijftig jaar geleden en hij verzekerde me dat Vasco door de jaren heen niet was veranderd. Stond altijd klaar voor iedereen om met wat dan ook te helpen. ‘Hij was een beetje te hulpvaardig, denk ik. Er was geen probleem waarvoor je niet bij ’m kon aankloppen. Zo is die gebleven, ja, tot z’n dood.’ Had ik kunnen weten. Zou me verbaasd hebben als deze man zich langs andere lijnen had ontwikkeld. Zelfs het koude en zakelijke Nederland had hem in 46 jaar niet kunnen veranderen.

Op z’n sloffen

Natuurlijk had hij – net als wij allemaal – ook z’n schaduwzijden, al heb ik die niet gekend. En van andere bronnen hoorde ik dat hij na de mulo en de AMS hier in een straf tempo te hebben afgewerkt hij het een stuk rustiger aan deed op de universiteit. Veel langer er over deed dan nodig was voor een man met zoveel baggage. Vaak tot wanhoop van z’n moeder. Wat overigens vaker voorkomt bij studenten van dit kaliber. Die komen daar tot de ontdekking dat er meer is dan alleen maar jaar in jaar uit studeren dat de stukken er van af vliegen. Die meer van de wereld willen weten en ontdekken dan wat er staat in stapels moeilijke en dure tekstboeken. Een soort ‘sabbatical’ waarbij een pas op de plaats als een welkome afwisseling wordt beschouwd, om daarna achter elkaar de studie weer op te nemen en af te maken. Tot z’n veel te vroege dood – zoals wij mensen vinden dan - is hij apotheker geweest van een grote ziekenhuisapotheek in Amsterdam. Dat hij als ambassadeur van zijn en onze Schepper en Gever de rust en vrede mag vinden die hem hier lang niet altijd gegund waren. Het ga je goed, Vasco, en tot ziens!

Henri Bettencourt

van Zijn Zoon Jezus Christus de mensheid het Eeuwig Leven kan verwerven en opdat Zijn aangenomen kinderen, door het ontvangen van Zijn Barmhartigheid Zijn lof verkondigen tot aan de uiteinden van de aarde...” (Paus Joh.P II)

5= Verder is deze Zondag ook nog bekend om Jezus die op zoek is naar twee van Zijn volgelingen, de zgn. Leerlingen van Emmaus. Eén van hen heet Kleophas. Ze kwamen uit Emmaus, ongeveer 11 km van Jeruzalem verwijderd en na de drukte van het Paasfeest keerden zijn naar Emmaus terug, onderweg druk pratend over alles wat er gebeurd was en over het graf dat leeg zou zijn. Ze begrepen er niets meer van, totdat een vreemdeling hen kwam ‘joinen’ en naar hen luisterde wat hen bezig hield. Toen gaf die vreemdeling een uiteenzetting over de Messias, in het licht

van de gebeurtenissen die gebeurd waren in Jeruzalem. Aangekomen in Emmaus deed de vreemdeling alsof hij door wilde gaan, maar volgens de regels van de gastvrijheid nodigden ze de vreemdeling uit om even mee te komen het avondmaal te gebruiken. Daar nam de vreemdeling de leiding over. Hij nam het brood zegende en brak het en zo ook hetzelfde met de beker. TOEN PAS gingen hun de ogen open en zij herkenden Hem aan het breken van het brood. Maar Hij was verdwenen uit hun ogen, hetgeen ons wil leren dat wij de lichamelijke aanwezigheid van Jezus niet meer nodig hebben. Hij is aanwezig in de Eucharistie. Daar is een speciale viering voor op die zondag na Pasen in de avond. De viering van de Emmausgangers... (Lc. XXIV / 13 – 35).

Ptr. M. Noordermeer O.M.I.